

Casus: Een schatting van het intelligentieniveau bij nieuwkomers met de Raven's 2

Amirah is een meisje van dertien jaar oud. Zij is met haar gezin vanuit Syrië naar Nederland gevlucht en woont hier nu zes maanden. In Syrië woonde zij met haar ouders en twee jongere broertjes in een dorp op een boerderij. Zij volgde onderwijs op een kleine school, maar ging, als er op de boerderij extra handen nodig waren, soms ook lange periodes niet. Ouders vertellen dat Amirah altijd met plezier naar school ging en dat de leerkrachten positief waren over haar inzet en resultaten. Amirah vluchtte ruim twee jaar geleden met haar ouders en broertjes via Turkije en Griekenland naar Nederland. In Turkije verbleef het gezin enkele maanden in de illegaliteit. In deze periode volgden Amirah en haar broertjes geen onderwijs. In Griekenland werd er wel onderwijs aangeboden, maar dit was volgens Amirah voornamelijk gericht op het leren spreken, lezen en schrijven van de Griekse taal. Nadat Amirah naar Nederland kwam, werd het gezin meerdere keren verplaatst tussen asielzoekerscentra. Inmiddels hebben alle gezinsleden een verblijfsstatus en wonen ze in een woning dichtbij de school waar Amirah nu naartoe gaat. Hiervoor heeft Amirah op drie andere Nederlandse scholen gezeten.

Op de huidige school valt op dat Amirah maar langzaam vooruit gaat, zowel op het gebied van de Nederlandse taalvaardigheid als bij vakken als bijvoorbeeld rekenen. Ze droomt vaak weg en veel van wat er tegen haar gezegd wordt, lijkt langs haar heen te gaan. School vermoedt dat Amirah niet goed tot leren komt vanwege onbehandelde trauma's. Zij staat inmiddels op de wachtlijst voor traumabehandeling en verwacht wordt dat zij binnen twee maanden kan starten. De behandelaar heeft in de intakeperiode contact opgenomen met school om te vragen of er naast aanwijzingen voor trauma's ook vermoedens van zwakbegaafdheid spelen waar bij het kiezen van een behandeling rekening mee gehouden moet worden. School vindt de afgenomen leertoetsen gezien het gehele beeld onvoldoende betrouwbaar om een dergelijke uitspraak te doen en vraagt om aanvullend intelligentieonderzoek.

Op basis van informatie van school wordt gezocht naar een intelligentietest die het best een antwoord op de hulpvraag (is er sprake van zwakbegaafdheid?) geeft en het minst belastend is voor Amirah. Vanuit school wordt aangegeven dat Amirah direct contact met leerkrachten als onprettig lijkt te ervaren. Daarnaast is de concentratie beperkt. Amirah werkt het liefst op de computer. Na overleg wordt gekozen voor de digitale versie van de RAVEN's 2. Met deze test is het mogelijk om het contact tussen de onderzoeker en Amirah te minimaliseren, zodat zij zich meer op haar

gemak voelt. Daarnaast is het werken op de computer waarschijnlijk motiverend voor Amirah. Bovendien is de korte afnameduur van de RAVEN's 2 gunstig voor Amirah, omdat er een minder groot beroep op haar (volgehouden) aandacht en concentratie gedaan wordt. Gezien de versnipperde schoolloopbaan van Amirah is een ander voordeel van deze test dat er geen beroep gedaan wordt op reeds verworven kennis.

“Op de huidige school valt op dat Amirah maar langzaam vooruit gaat, zowel op het gebied van de Nederlandse taalvaardigheid als bij vakken als bijvoorbeeld rekenen.”

Tijdens de afname van de test valt op dat Amirah vanaf het begin op het puntje van haar stoel zit. Ze begrijpt bij het eerste demonstratie-item direct wat de bedoeling is, pakt de muis bij de onderzoeker weg en klikt ongeduldig op het juiste antwoord. Het kost enige moeite om haar duidelijk te maken dat zij bij de demonstratie-items alleen hoeft te kijken, maar zodra ze dit doorheeft stopt ze met klikken. Bij de volgende demonstratie-items wijst ze direct het juiste antwoord aan zonder de muis te gebruiken en vraagt ze aan de onderzoeker “Goed?”. Ze lijkt deze bevestiging prettig te vinden. De voorbeeld-items maakt zij allen correct en als de eigenlijke test begint, zoekt ze geen contact meer met de onderzoeker. Ze bekijkt alle items aandachtig en komt redelijk snel tot antwoorden. Als de items moeilijker worden zucht ze een paar keer diep maar blijft ze geconcentreerd doorwerken. De leeftijdsafhankelijke geschaalde score* van de RAVEN-2 komt uit op 117, wat omschreven kan worden als hoog in het gemiddelde gebied. Op basis hiervan kan het vermoeden van onderliggende zwakbegaafdheid worden uitgesloten en zijn er geen contra-indicaties voor de te starten traumabehandeling.

Toevoeging van Pearson Clinical

*De leeftijdsafhankelijke geschaalde score van de RAVEN's 2 is net als het TIQ uit tests als de WISC-V-NL, WAIS-IV-NL en WPPSI-III-NL een normscore met een gemiddelde van 100 en een standaardafwijking van 15. Er wordt alleen geen gebruik gemaakt van de term IQ omdat de RAVEN's 2 alleen non-verbale cognitieve vermogens in kaart brengt en geen uitgebreid intelligentieprofiel zoals eerdergenoemde tests.